

Oponentský posudek na diplomovou práci

sl. Hsueh-Chi Lin

Česko-čínská animální frazeologie

Práce sl. Lin Česko-čínská animální frazeologie je zajímavým pokusem o typologické, sémantické a funkční srovnání frazémů s animálními prvky v češtině a současné čínštině. Ve svém posudku se zaměřím zejména na její čínskou část.

Práce je rozvržena do sedmi kapitol včetně Úvodu a Závěru, v jednotlivých kapitolách se diplomantka věnuje obecnému úvodu do typologie a frazeologie, dále pojednává o formální klasifikaci *kolokačních* frazémů, sémantické klasifikaci frazémů, funkční klasifikaci frazémů, šestá kapitola je věnována animálním frazémům a idiomům typu *přirovnání*.

Práce je přehledně rozvržena, její obsah i rozsah, jakož i styl výkladu svědčí o dobrém zvládnutí dané problematiky a o uspokojivé metodologické výbavě diplomatky. Ojedinelé prohřešky proti češtině nenarušují plynulost výkladu a lze je tedy do značné míry tolerovat.

Jako závažnější se mi jeví některé systematické chyby v čínské fonetické abecedě *pinyin*, kterou si diplomantka zvolila za nástroj zprostředkování čínského materiálu. Oponentovi je známo, že v taiwanském jazykovém prostředí není *pinyin* jedinou normou pro převod čínštiny do latinky, avšak některých chyb by bylo možné se vyvarovat již vzhledem k tomu, že většina materiálu je zapsána správně. Diplomantka rovněž v přepisu nedůsledně rozlišuje mezi případy, kdy je nutno psát slova zvlášť a kdy dohromady, viz str. 11 *mashang* „okamžitě“ vs. *ma shang* „na koni“. V daném případě nebere také v potaz orthoepickou normu, dle níž se adverbium *mashang* vyslovuje s nulovým tónem na druhé slabice, kdežto ve spojení *ma shang* se vyslovují obě slabiky tónicky. Je však možné, že na TW se v tomto případě norma liší od normy pevninské.

Problém nedostatečného uchopení rozdílu mezi morfémem a slovem (jakkoli tento problém není triviální) se projevuje například i v analýze slova *mahu*, resp. *mamahuhu*.

Na str. 43 diplomantka správně píše, že u tohoto výrazu došlo k lexikalizaci, jinými slovy, spojením morfémů s významem {kůň} a {tygr} vzniklo adjektivum *mahu* „ledabílý“. Úplná lexikalizace tohoto spojení dvou morfémů je formálně vyjádřena i na úrovni fonetické, kdy se druhá slabika vyslovuje atónicky a nemá vliv na změnu průběhu třetího tónu předcházející slabiky. Takto vzniklé adjektivum je možno reduplikovat podle vzorce AABB stejně jako jiná dvouslabičná adjektiva, např. *ganganjingjing*, *qingqingchuchu* a pod. Proto výraz *mamahuhu* je reduplikovaným dvouslabičným adjektivem a nikoli kolokací SSSS (str. 36).

Další okruh problémů se týká zachycení vztahu mezi slovními druhy a větnými členy v současné i klasické čínštině. Diplomantka je si tohoto problému dobře vědoma, neboť ho v práci několikrát zmiňuje, avšak chybějí jí vhodné nástroje k tomu, aby se s ním přesvědčivě vypořádala.

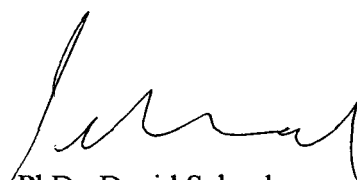
Např. na str. 18 ve frazeologismu *hu jia hu wei* interpretuje slovo *hu* „tygří < tygr“ jako adjektivum, jelikož zde zastává funkci přívlastku. Naproti tomu na straně 15 uvádí spojení *hu shi* „dívat se jako tygr“ coby spojení typu S – V, ačkoli *hu* „tygr“ je zde příslovečným určením a podle jejího systému bychom tedy očekávali typ Adv – V. (Současná sinologická praxe nemění slovnědruhovou příslušnost slov podle každého konkrétního užití daného slova v syntaktické konstrukci. *Hu* tak zůstane vždy substantivem, které je v jednom případě užito ve funkci přívlastku k jinému substantivu (n.adN), v jiném případě ve funkci adverbiálního určením (n.adV).)

Adjektiva mají v čínštině predikativní charakter, proto celá řada sinologů adjektiva coby samostatný slovní druh vůbec nevyčleňuje a považuje je za typ intranzitivních sloves (vi-stat.).

Slovní druhy jsou v čínštině definovány jako skupiny slov se stejnými funkčními charakteristikami, syntaktické funkce jsou tedy určující pro zařazení toho či onoho slova ke slovnímu druhu. Jelikož různí badatelé považují za relevantní pro vymezení funkční charakteristiky různé syntaktické funkce, počet slovních druhů v čínštině dle mně známých autorů kolísá od 2 do 19. Pro čínštinu je tak vhodnost formální klasifikace primárně postavené na slovnědruhové příslušnosti otázkou do diskuse.

Ostatní kapitoly práce považuji ovšem za zdařilé a přínosné pro komparaci čínské a české frazeologie.

Diplomová práce sl. Lin splňuje nároky kladené na magisterskou práci, vzhledem k výše uvedeným výhradám i kladným stránkám navrhuji klasifikaci „velmi dobře“.

PhDr. David Sehnal

Ústav Dálného východu

V Praze dne 25. 9. 2006